

УДК 349.422.2:346.27

В. М. Масін

кандидат юридичних наук, доцент
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
кафедра цивільно-правових дисциплін
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

Л. О. Масіна

старший викладач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПІДТРИМКИ
РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОБСЛУГОВУЮЧИХ
КООПЕРАТИВІВ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ**

У статті визначаються проблемні напрями законодавчого забезпечення розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в Україні. При цьому акцентується увага на пріоритетах державної підтримки вітчизняної сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Наголошено, що кооперативи, отримуючи державну фінансову підтримку, беруть на себе велику відповідальність за цільове використання та правильне відображення руху бюджетних коштів на бухгалтерських рахунках кооперативу. Вчені відзначають, що «Методичні рекомендації з відображення в бухгалтерському обліку коштів державної фінансової підтримки підприємств АПК» можуть бути адаптовані для бухгалтерського обліку бюджетних коштів у кооперативі.

З метою державної підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів автори пропонують внесення змін до низки законодавчих актів України.

Ключові слова: сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, державна підтримка, бухгалтерський облік бюджетних коштів, земельні ділянки для сінокошення і випасання худоби, державна цільова програма.

Постановка проблеми. Багато країн підтримують розвиток кооперативного сектора національної економіки у зв'язку із тим, що їх соціальна місія співпадає із соціально-економічною політикою держави. Міжнародні організації, такі як Міжнародна організація праці та Організація Об'єднаних Націй, рекомендують урядам підтримувати кооперативи у своїх країнах [1, с. 69]. А 2012 рік був проголошений ООН Міжнародним роком кооперативів.

Генеральна конференція Міжнародної організації праці, що скликана у Женеві Адміністративною радою Міжнародного бюро праці та зібралася 3 червня 2002 року на свою 90-ту сесію, зазначила: «Слід уживати заходів, спрямованих на сприяння зміцненню потенціалу кооперативів у всіх країнах, незалежно від рівня їхнього розвитку, задля надання допомоги їм та їхнім членам». При цьому «держави-члени повинні прийняти конкретне законодавство й нормативно-правові акти про кооперативи, керуючись

кооперативними цінностями й принципами, та, залежно від обставин, переглядати таке законодавство й нормативно-правові акти» [1, с. 189–193].

Вирішення зазначеного питання в Україні можливе за умови державної підтримки розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (далі — СОК) як важливого чинника підвищення конкурентоспроможності особистих селянських і фермерських господарств та фізичних осіб — сільськогосподарських товаровиробників, поліпшення їх соціально-економічного стану та розширення сфери їх самозайнятості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед сучасних наукових досліджень, присвячених аналізу правового становища сільськогосподарських кооперативів, важливо виділити праці таких українських учених, як: Я. З. Гаєцька-Колотило, О. В. Гафурова, В. М. Жук, В. М. Єрмоленко, І. І. Каракаш, В. А. Кодавбович, П. Ф. Кулинич, М. А. Мацько, В. В. Носік, Л. О. Панькова, О. О. Погрібний, Т. П. Проценко, А. І. Римарук, В. І. Семчик, О. М. Сонін, Н. І. Титова, В. Ю. Уркевич, В. І. Федорович, Ю. С. Шемшученко, М. В. Шульга, В. В. Янчук, В. З. Янчук та інші.

Постановка завдання. Метою даної статті є всебічний теоретичний аналіз облікових аспектів державної підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Виклад основного матеріалу. Держава сприяє процесу розвитку кооперації в Україні. Так, Кабінетом Міністрів України розроблено та затверджено відповідною постановою від 3 червня 2009 року № 557 Державну цільову економічну програму підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року [2].

Крім того, статтею 15 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» визначено, що основними завданнями державної політики з підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів є створення сприятливих умов для їх утворення, становлення і розвитку шляхом формування сприятливої податкової, фінансово-кредитної, інвестиційної політики щодо діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та їх членів, а також розроблення механізму їх державної підтримки [3, ст. 15]. Положення статті ґрунтуються на нормах Закону України «Про кооперацію», де статтею 37 встановлено, що держава гарантує додержання прав і законних інтересів кооперативних організацій та їх членів, максимально сприяє розвитку і зміцненню їх господарської самостійності [1, с. 69]. При цьому держава сприяє підготовці висококваліфікованих кадрів для системи кооперації, розвитку мережі кооперативної освіти¹, проведенню наукових досліджень з питань кооперації [4, ст. 37].

Кооперативні організації взаємодіють з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в питаннях виробництва продукції та

¹ Сьогодні гостро стоїть проблема підготовки кадрів для сільськогосподарської кооперації. Така система в країні поки що не сформована. В окремих регіонах (наприклад, Львівська область) провідне місце у цій справі належить сільськогосподарським дорадчим службам. На відміну від країн Європи, США, Канади, потенціал інституту сільськогосподарських дорадчих служб в Україні не використовується належним чином. Цю місію часто виконують недержавні організації, такі як Міжнародна благодійна організація «Добробут громад».

надання послуг з метою зниження рівня безробіття, розв'язання інших економічних і соціальних проблем.

Норми цієї статті є підставою для розробки та реалізації державних програм, спрямованих на підтримку таких кооперативів та їх членів.

Відповідно до частини 2 статті 15 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», центральні та місцеві органи виконавчої влади¹ та органи місцевого самоврядування² забезпечують сприяння розвиткові і зміцненню економічної самостійності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та їх членів, підвищенню ефективності їх діяльності, не допускають будь-яких обмежень господарської активності та ініціативи таких кооперативів, вільної і рівноправної їх участі на ринках товарів, робіт і послуг [3, ст. 15]. Ця норма забезпечує підтримку місцевими органами влади сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Положення про те, що не допускаються будь-які обмеження господарської активності та ініціативи таких кооперативів, вільної і рівноправної їх участі на ринках товарів, робіт і послуг, практично дублює норму статті 37 Закону України «Про кооперацію»: забороняється втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування у фінансово-господарську та іншу діяльність кооперативних організацій, крім випадків, прямо передбачених законом. У цій статті також наголошується на тому, що збитки, завдані кооперативній організації внаслідок виконання рішень органів державної влади, органів місцевого самоврядування або їх посадових осіб, а також внаслідок невиконання чи неналежного виконання органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування передбачених законодавством обов'язків щодо цієї організації, підлягають відшкодуванню у встановленому порядку. Спори з питань відшкодування збитків вирішуються у судовому порядку [4, ст. 37]. Закон дає можливість місцевим органам влади розробляти та реалізовувати місцеві програми та заходи³, спрямовані на підтримку таких кооперативів та їх членів [1, с. 70].

¹ Відповідно до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві державні адміністрації забезпечують виконання виданих Президентом України актів, реалізацію програм Президента України та щорічного послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України, виконання наданих Президентом України доручень, актів Кабінету Міністрів України. В тому числі в частині сільськогосподарської кооперації.

² Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» органи місцевого самоврядування в селах, селищах, містах, районах у містах (у разі їх створення) самостійно розробляють, затверджують і виконують відповідні місцеві бюджети згідно з Бюджетним кодексом України.

³ Засади розроблення, затвердження та виконання державних цільових програм регулюються Законом України «Про державні цільові програми». Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» затвердження місцевих програм віднесено до компетенції місцевих рад. Проекти ж місцевих програм на рівні району, області, як правило, розробляють місцеві державні адміністрації, які передають їх на затвердження відповідним радам і забезпечують їхню реалізацію після їх затвердження. Наказом Міністерства економіки України від 04.12.2006 № 367 затверджено «Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання».

Державна підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів здійснюється відповідно до державних та регіональних програм за рахунок державного і місцевих бюджетів у порядку, встановленому законом [3, ст. 15]. Таким чином, підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів здійснюється у рамках Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року¹. Бюджетні кошти спрямовуються для придбання сільськогосподарської техніки, обладнання та устаткування вітчизняного виробництва. Фінансова підтримка надається кооперативу в розмірі 90 відсотків вартості техніки без урахування сум податку на додану вартість за умови попередньої оплати кооперативом початочальнику техніки 10 відсотків її вартості та укладення з управлінням відповідного договору.

Підготовка висококваліфікованих кадрів для системи кооперації, розвиток мережі кооперативної освіти, проведення наукових досліджень з питань кооперації залишаються поки що за межами державної підтримки.

Регіональні програми, як правило, повторюють положення державних програм, водночас окремі з них є доповненням державних програм і передбачають заходи з компенсації вартості реєстрації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та розробки проекту розвитку з визначенням пріоритетного напрямку діяльності кооперативів, компенсацію вартості розробки бізнес-планів кооперативу² тощо [1, с. 71].

Необхідно відзначити, що існують певні особливості кооперативного землекористування, проте вони не враховані чинним Земельним кодексом України [5]. Враховуючи вищезазначене, у рамках державної підтримки СОК, ми погоджуємося із позицією Я. З. Гаєцької-Колотило щодо необхідності закріплення в Земельному кодексі норм, які б врегулювали особливості формування земель сільськогосподарських кооперативів [6, с. 62]. Слід зазначити, що відносини, які виникають у процесі внесення членами сільськогосподарського кооперативу земельних пайових внесків, використання кооперативом земельних ділянок, переданих як пайовий внесок під час знаходження члена у його складі, а також у процесі здійснення процедури отримання земельної ділянки у розмірі земельного паю у разі припинення членства у кооперативі, мають істотну специфіку і складність, але Законом України «Про сільськогосподарську кооперацію» не врегульовані.

Необхідно погодитись із О. Загнітко та В. Хахуліним у тому, що стимулююча та підтримуюча роль держави у відносинах з кооперативними формами господарювання повинна знайти закріплення у положеннях державної чи навіть Національної програми розвитку кооперації [7, с. 69].

¹ Існували дві державні цільові програми, спрямовані на розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів: Програма розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на 2003–2004 роки (втратила чинність через обмежений термін дії); Державна цільова економічна програма підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року (втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів України № 704 від 22.06.2011 року).

² Херсонська обласна цільова програма підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року, затверджена рішенням Херсонської обласної ради від 2 вересня 2010 року № 141.

Розвиток СОК у період формування сучасного ринкового середовища в агропродовольчому секторі вимагає постійного вдосконалення системи менеджменту та, відповідно, окремих його підсистем, особливо таких як облік, контроль та аналіз. Враховуючи це, перед СОК постає проблема у створенні максимально ефективної та надійної системи бухгалтерського обліку. Організаційно-методичним засадам бухгалтерського обліку в кооперативах в умовах реформування вітчизняної облікової системи присвячені дослідження С. В. Зеленка, В. В. Лангазової, М. Й. Маліка, О. М. Карасика, В. В. Зіновчука та інших.

У сучасних умовах бухгалтерський облік виступає інститутом, що «забезпечує довіру, розуміння і керованість у соціально-економічному середовищі, шляхом обробки та інтерпретації для користувачів інформації про факти і явища життєдіяльності організацій (підприємств). Трансформація фактів и явищ життєдіяльності підприємств здійснюється за допомогою специфічних правових норм, методів, принципів і професійних суджень бухгалтерів» [8, с. 158]. В СОК облік дозволяє оцінити ефективність надання послуг та забезпечити контроль за збереженням майна — і таким чином задовольнити інформаційні запити його членів і керівництва.

В Україні СОК може надаватися державна фінансова підтримка (наприклад, у межах державних цільових програм). Передбачені державним бюджетом кошти кооперативи отримують згідно зі спеціальним порядком, який щорічно має затверджуватись постановою Уряду.

На практиці СОК, одержуючи державну фінансову підтримку, беруть на себе велику відповідальність за цільове використання та правильне відображення руху бюджетних коштів на бухгалтерських рахунках кооперативу. Міністерством аграрної політики та продовольства України, ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН та Федерацією аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України розроблені «Методичні рекомендації з відображення в бухгалтерському обліку коштів державної фінансової підтримки підприємств АПК». Вони визначають порядок та особливості відображення в бухгалтерському обліку підприємств аграрного сектору економіки операцій з отримання бюджетних коштів, виділених за бюджетними програмами Міністерства аграрної політики України на підтримку агропромислового виробництва, та можуть бути адаптовані для бухгалтерського обліку бюджетних коштів у СОК [9].

Пунктами 16–19 П(С)БО 15 «Дохід» встановлені такі критерії визнання або невизнання бюджетного фінансування доходом:

1. Цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови щодо такого фінансування.

Відповідно до цієї вимоги П(С)БО підприємство не може відобразити кошти бюджетного фінансування як дохід звітного періоду до прийняття рішення комісії про включення підприємства до реєстру (переліку) одержувачів коштів за бюджетною програмою і отримання коштів, а за бюджетними програмами, що передбачають цільове використання коштів, або конкретні умови, — до того часу, поки не використає їх за цільовим

призначенням (на цілі, передбачені бюджетною програмою) або не виконає передбаченої умови.

2. Отримане цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, в яких були зазані витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

На думку О. Рудік [10], дана вимога П(С)БО стосується ситуації, коли підприємство отримує бюджетні кошти з вимогою використати їх на конкретні господарські потреби некапітального характеру, пов'язані з господарською діяльністю одержувача, які виникатимуть у підприємства протягом декількох звітних періодів. У такому випадку отримані бюджетні кошти визнаватимуться доходом одержувача не відразу після надходження, а частинами. Наприклад: після зарахування бюджетного фінансування на поточний рахунок підприємства-одержувача, відкритого в установі обслуговуючого банку, виконується бухгалтерська проводка: дебет субрахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» — кредит рахунка 48 «Цільове фінансування та цільові надходження», відповідний аналітичний рахунок. У кожному звітному періоді, протягом якого підприємство-одержувач зобов'язане виконувати умови, передбачені бюджетною програмою, виконується бухгалтерська проводка: дебет рахунка 48 «Цільове фінансування та цільові надходження» — кредит рахунка 71 «Інший операційний дохід», субрахунок 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів» на витрачену у звітному періоді суму отриманого бюджетного фінансування.

3. Цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування (основних засобів, нематеріальних активів тощо) пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів.

Дана вимога П(С)БО стосується бюджетного фінансування витрат підприємства-одержувача бюджетних коштів на придбання (виготовлення) основних засобів. У цьому разі використана за цільовим призначенням сума бюджетного фінансування відображається бухгалтерською проводкою: дебет рахунка 48 «Цільове фінансування та цільові надходження» — кредит рахунка 69 «Доходи майбутніх періодів». Із рахунку 69 «Доходи майбутніх періодів» списання здійснюється, починаючи із першого місяця нарахування амортизації на об'єкт основних засобів, щодо якого здійснювалося бюджетне фінансування. Списання відображають у складі доходів звітного періоду пропорційно нарахованій амортизації на такий об'єкт бухгалтерською проводкою: дебет рахунку 69 «Доходи майбутніх періодів» — кредит субрахунку 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів».

4. Цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство, та фінансування для надання підтримки підприємству без установлення умов його витрачання на виконання в майбутньому певних заходів визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

Дана вимога П(С)БО стосується випадків, в яких держава, здійснюючи фінансування виробництва сільськогосподарської продукції, не висуває окремих вимог щодо напрямів використання отриманих коштів або не ви-

магає досягнення в майбутньому певних виробничих показників. Після отримання від органів Держказначейства довідки про включення сільськогосподарського підприємства до реєстру одержувачів бюджетних коштів із зазначенням суми виконується бухгалтерська проводка: дебет субрахунку 373 «Розрахунки за нарахованими доходами» — кредит субрахунку 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів». При отриманні коштів на поточний рахунок підприємства-одержувача виконується бухгалтерська проводка: дебет субрахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» — кредит субрахунку 373 «Розрахунки за нарахованими доходами». У випадку, коли підприємство не отримало зазначеної довідки від органів Держказначейства, після надходження бюджетних коштів на поточний рахунок виконується бухгалтерська проводка: дебет субрахунку 311 «Поточні рахунки в національній валюті» — кредит субрахунку 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів» [10, с. 26].

Висновки. На підставі викладеного, з метою державної підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, вважаємо вкрай необхідним прийняття Верховною Радою Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів». З цією метою пропонуємо внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про сільськогосподарську кооперацію» статтю 15 Закону доповнити частинами 4 та 5:

«4. Кабінет Міністрів України відповідно до державних цільових програм передбачає щороку під час підготовки проекту Державного бюджету України кошти для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

5. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до регіональних програм передбачають щороку під час підготовки проектів місцевих бюджетів кошти для підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів».

2. У Земельному кодексі України:

1) статтю 34 доповнити частиною 3 такого змісту:

«3. Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи можуть орендувати земельні ділянки для сінокосіння і випасання худоби»;

2) частину 2 статті 134 доповнити абзацом 25 такого змісту:

«надання земельних ділянок в оренду сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам для сінокосіння і випасання худоби»;

3) відповідно абзац 25 пункту 2 статті 134 вважати абзацом 26.

Список літератури

1. Корінець Р. Я. Науково-практичний коментар до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» та суміжних правових актів [Текст] / Р. Я. Корінець, М. Й. Малік, В. М. Масін та ін. ; за ред. Р. Я. Корінця, М. Й. Маліка, В. М. Масіна, М. П. Гриценка. — К. : ВАПЕ, 2013. — 212 с.
2. Про затвердження Державної цільової економічної програми підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2015 року [Електронний ре-

- курс] : постанова № 557 від 3 червня 2009 р. / Кабінет Міністрів України // Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua/>
3. Про сільськогосподарську кооперацію [Текст] : Закон України від 17 липня 1997 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 39. — Ст. 261.
 4. Про кооперацію [Текст] : Закон України від 10 липня 2003 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 5. — Ст. 35.
 5. Земельний кодекс України [Текст] : Закон України від 25 жовтня 2001 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 3–4. — Ст. 27.
 6. Гаєцька-Колотило Я. З. Організаційно-правові форми сільськогосподарської кооперації в Україні [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право» / Я. З. Гаєцька-Колотило. — К., 2003. — 201 с.
 7. Загнітко О. Законодавче забезпечення розвитку кооперації в Україні [Текст] / О. Загнітко, В. Хахулін // Право України. — 2000. — № 11. — С. 66–70.
 8. Жук В. Н. Основы институциональной теории бухгалтерского учета [Текст] : монографія / В. Н. Жук. — К. : Аграрна наука, 2013. — 408 с.
 9. Методичні рекомендації з відображення в обліку державної фінансової підтримки агропромислового виробництва [Текст] / за ред. В. М. Жука, В. М. Гаврилюка. — К. : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2010. — 32 с.
 10. Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація [Електронний ресурс] : метод. рек. для викладача темат. семінару : [навч. посіб.] // Проект розроблення та впровадж. публ. політики (PRISM) / уклад. О. Рудік. — К. : К. І. С., 2013. — 55 с. — Режим доступу: <http://bubook.net/book/44-silskogospodarska-obslugovuyucha-kooperaciya-rudik-o.html> — Назва з екрана.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2015

В. Н. Масин

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра гражданско-правовых дисциплин
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

Л. А. Масина

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра бухгалтерского учета, анализа и аудита
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

**ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЦЕЛЕВОЙ
ПОДДЕРЖКИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ
ОБСЛУЖИВАЮЩИХ КООПЕРАТИВОВ: УЧЕТНЫЕ АСПЕКТЫ**

Резюме

В статье определяются проблемные направления законодательного обеспечения развития сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов в Украине. При этом акцентируется внимание на приоритетах государственной поддержки отечественной сельскохозяйственной обслуживающей кооперации.

Ученые подчеркивают, что решение продовольственного вопроса в Украине возможно при условии государственной поддержки развития сети сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов как важного фактора повышения конкурентоспособности личных крестьянских и фермерских хозяйств и физических лиц — сельскохозяйственных товаропроизводителей, улучшения их социально-экономического состояния и расширения сферы их самозанятости.

В статье определяется, что кооперативы, получая государственную финансовую поддержку, берут на себя большую ответственность за целевое использование и правильное отображение движения бюджетных средств на бухгалтерских счетах кооператива. Авторы отмечают, что «Методические рекомендации по отображению в бухгалтерском учете средств государственной финансовой поддержки предприятий АПК», которые определяют порядок и особенности отображения в бухгалтерском учете предприятий аграрного сектора экономики операций по получению бюджетных средств, выделенных по бюджетным программам Министерства аграрной политики Украины на поддержку агропромышленного производства, могут быть адаптированы для бухгалтерского учета бюджетных средств в кооперативе.

С целью государственной поддержки развития сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов авторы предлагают внесение изменений в ряд законодательных актов Украины.

Ключевые слова: сельскохозяйственный обслуживающий кооператив, государственная поддержка, бухгалтерский учет бюджетных средств, земельные участки для сенокосения и выпаса скота, государственная целевая программа.

V. M. Masin

Odessa I. I. Mechnikov National University,
The Department of Civil Law Disciplines
Frantsuzskiy boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

L. O. Masina

Odessa I. I. Mechnikov National University,
The Department of Accounting, Analysis and Audit
Frantsuzskiy boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

**LEGAL REGULATION OF STATE HAVING A SPECIAL PURPOSE
SUPPORT OF DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL SERVICE
CO-OPERATIVES: BOOK-KEEPING ASPECTS**

Summary

In the article problem directions of the legislative providing of development of agricultural service co-operatives in Ukraine are determined. Thus, attention is accented on priorities of state support of domestic agricultural service co-operation.

Scientists underline that the decision of food question in Ukraine is possible on condition of state support of development of network of agricultural service co-operatives as an important factor of increase of competitiveness of the personal peasant and farmer economies and physical persons — agricultural commodity producers, improvement of their socio-economic state and expansion of sphere of their selfemployment.

It is determined in the article that co-operatives, getting state sponsorship, undertake large responsibility for the having a special purpose use and correct reflection of motion of budgetary facilities on the business accounts of co-operatives. Authors mark that «Methodical Recommendations on a Reflection in the Accounting Reports of Enterprises of State Sponsorship to Enterprises of APK» that determine an order and features of reflection in the accounting reports of enterprises of agrarian sector of economy of operations on the receipt of budgetary facilities of Ministries of Agrarian Policy of Ukraine on the budgetary programs on support of agro-industrial production, can be adapt for the accounting of budgetary facilities in a co-operative.

With the purpose of state support of development of agricultural service co-operatives authors offer making alteration in some legislative acts of Ukraine.

Key words: agricultural service co-operatives, state support of agricultural service co-operatives, land for haying and grazing, state target program.